

Carolikyrkan Del 3 (4)

Trävalven synas ha varit slagna hösten år 1685. Året därpå kunde man teckna kontrakt angående takets målning. Sedan kyrkan rappats och vitmenats år 1686 började man åter att tänka på tornbygget. Man träffade på våren år 1688 överenskommelse med Hans Schmidt att fortsätta det före branden påbörjade arbetet. Man diskuterade därvid möjligheten att intill tornet uppföra en sakristia på den ena sidan och ett däremot svarande förvaringsutrymme på den andra. Då man emellertid inte disponerade tillräckligt byggnadsmaterial för ändamålet fick murmästaren inskränka sig till att fullfölja arbetet på tornet. Schmidt följde därvid det före branden ingångna kontraktet men åtog sig dessutom att mura en välvd torntrappa i två våningar. Han skulle också utföra en del resterande murningsarbete på västgaveln samt förbättra tornets grundval, arbeten som delvis blivit nödvändiga på grund av branden. Schmidts ersättning härför skulle bli 150 rdr smt utöver de 1 200 rdr som kontraktet stipulerade. Murningsarbetet på tornet slutfördes år 1689. Tornetaket - ett enkelt spåntäckt pyramidtak - lades av byggmästare Orre. Schmidt medverkade vid klockornas upphängande. 1690 stod kyrkan således fullt färdig. Några arbeten återstod emellertid, man satte upp ett urverk i tornet av mästare Anders Andersson i Göteborg år 1705 och samma år uppfördes ett benhus. Planerna på att bygga en sakristia intill tornet återupptogs år 1704 men skrinlades, då man ansåg att ett par vapenhus i norr och söder vore mera nödvändiga. Sådana uppfördes också år 1705 av Hans Schmidt, som vid denna tid var verksam i Gräfsnäs.

Kyrkan är avbildad på den vy över Borås, som ingår i Sveciaverket och som graverades av J. van der Aveelen. Tornet reste sig endast obetydligt över långhusets resliga, pseudobasilikala tak. Den enkla tornhuven ter sig som ett påtagligt provisorium. Nils Hufwedsson Dahl beskriver den karolinska tidens kyrka på följande sätt: "Mitt uthi (staden) är Kyrkjan på en högd belägen, och är til sin byggnad lik then Gustafwianska eller Dom-Kyrkjan i Götheborg, hafwande ett torn af 7, til redskaps förwaring tjenande, wåningar högt hwar uti hänga tre kostbara klockor. Ther uti är ock ett segerwärk, som både slår och wisar timmarna. Muren på kyrkjan med wapnhus och benhus, samt Kyrkjogårdsmuren äro alt öwer kalkslagne och whitmenade. Kyrkjotaket är

utan til med Ekespån förwarat men in uti med breder hwälfth och med wackra målningar beprydt . . ."

Interiör av Caroli Kyrka

På taknocken uppsattes en flöjel år 1720. År 1723 kalkslogs kyrkan av murmästaren Nils Mathisson från Varberg, som kunde berömma sig av att 30 år tidigare ha kalkslagit Varbergs kyrka och att hans arbete ännu stod sig gott. På hans förslag beslöt man täcka fönsterbänkarna med gråstenshällar.